

POSTANOWIENIE

28 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 28 maja 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku J. R.

z udziałem K. R.

o rozgraniczenie,

na skutek skargi kasacyjnej J. R.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Siedlcach

z 3 kwietnia 2023 r., V Ca 20/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od wnioskodawcy J. R. na rzecz uczestnika K. R. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia wnioskodawcy niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

(E.C.)

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawcy J. R. od postanowienia Sąd Okręgowego w Siedlcach z dnia 3 kwietnia 2023 r., sygn. akt V Ca 20/23 Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentacje

prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżący wywodzi z przyjęcia przez Sąd odwoławczy, że wnioskodawca zasiadając przygraniczny pas gruntu (co miało istotny wpływ na ustalenie przebiegu granicy w ramach postępowania o rozgraniczenie) nie był posiadaczem samoistnym w dobrej wierze, a także, że będąc takim posiadaczem w złej wierze, nie był nim przez okres 30 lat.

Z wiążących w postępowaniu kasacyjnym ustaleń faktycznych (art. 398¹³ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) wynika, że w 1996 r. poprzednicy prawni obecnych właścicieli rozgraniczanych nieruchomości (wówczas składających się odpowiednio z działki ewidencyjnej nr (...) i działki ewidencyjnej nr (...))¹ podpisali protokół graniczny (tj. przed podziałem nieruchomości składającej się z działki nr (...)1 na działki (...)2 i (...)3, a ta ostatnia uległa następnie podziałowi na działki nr (...)4 i (...)5, zaś budowa kurników, w tym jednego posadowionego częściowo na działce (...)3 i częściowo na działce nr (...), rozpoczęła się w drugiej połowie lat 90-tych ub. wieku. Zatem ewentualny bieg zasiedzenia przez wnioskodawcę przygranicznego pasa gruntu (w kontrze do ustalonej w protokole z 1996 r.) mógł rozpocząć się najwcześniej dopiero od podpisania tego protokołu, który to protokół może być traktowany jako uznanie roszczenia (w zakresie przebiegu granic) w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 2 k.c. w zw. z art. 175 k.c.

Zważywszy na okoliczność, iż wnioskodawca wszedł w posiadanie spornego pasa gruntu bez prawem przewidzianej formy, nie może on być traktowany jako samoistny posiadacz w dobrej wierze (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 6 grudnia 1991 r. - zasada prawna - III CZP 108/91), tym bardziej, że nie wykazał okoliczności, w świetle których przez wzgląd na zasady współżycia społecznego, mógłby zostać uznany za samoistnego posiadacza w dobrej wierze (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 20 maja 1997 r., II CSK 172/97 i z 19 lutego 1998 r., III CKN 375/97).

Zauważyć też należy, że z uwagi na konstytucyjną gwarancję nienaruszalności prawa własności (art. 64), w sprawach o zasiedzenie, wszelkie wątpliwości muszą być tłumaczone na korzyść ochrony własności (zob. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 października 2003 r., P 3/03, OTK-A, nr 8, poz. 82). Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 9 sierpnia 2011 r., III CZP 10/11 (OSNC 2011, nr 12, poz. 129) także stwierdził, że wykładnia przepisów o zasiedzeniu musi uwzględniać aspekt konstytucyjnie gwarantowanej ochrony własności.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., w zakresie zaś odsetek, opierając się na art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 19 ust. 1 oraz art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 2324). Zasądzone koszty obejmują wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według stawki minimalnej (§ 5 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 1935).

(E.C.)

[ms]

